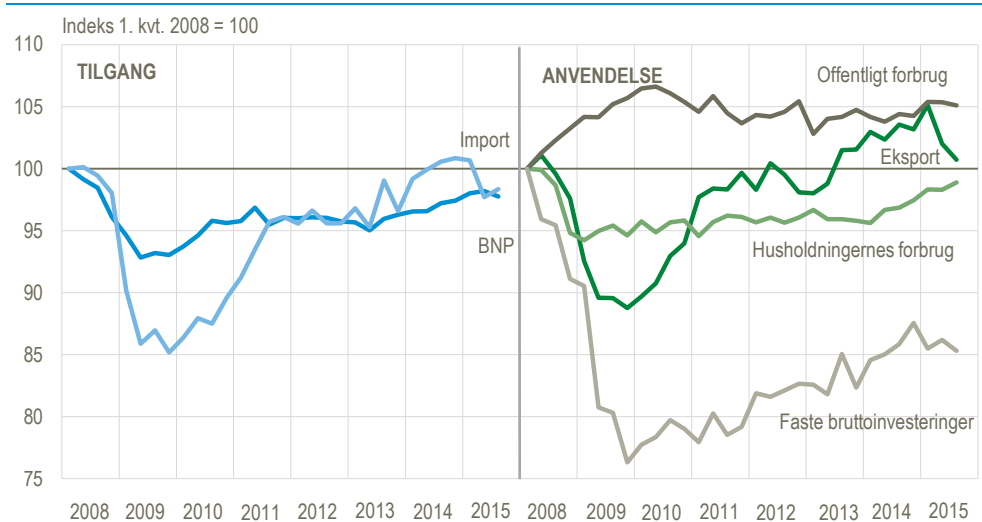

Svag eksport svækkede økonomien

Bruttonationalproduktet (BNP) faldt 0,4 pct. i tredje kvartal, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonudsving. BNP-væksten er dermed revideret 0,3 procentpoint ned i forhold til første offentliggørelse. Den økonomiske afmatning skyldtes især tilbagegang i vareeksporten og industrien. I årets første tre kvartaler samlet steg BNP med 1,2 pct. i forhold til samme periode sidste år. Denne stigning var primært drevet af fremgang i husholdningernes forbrug samt produktionen inden for industri, servicebrancher primært rettet mod erhverv samt offentlig forvaltning og service. Baseret på hidtidige erfaringer kan usikkerheden på BNP-væksten generelt vurderes til $\pm 0,5$ procentpoint.

Nationalregnskabets hovedstørrelser, kædede værdier, sæsonkorrigeret

Fremgang i husholdningernes forbrug

Husholdningernes forbrug steg med 0,6 pct. i tredje kvartal, som følge af fremgang i forbrug af varer og køb af køretøjer. Udviklingen er dermed revideret op med 0,6 procentpoint siden seneste offentliggørelse, hvilket primært skyldes en ekstraordinær revision af sæsonkorrektionen af forbruget af el og brændsel. Se mere under *Særlige forhold*. Det offentlige forbrug faldt 0,3 pct. i tredje kvartal. I årets første tre kvartaler steg husholdningernes forbrug 2,2 pct. i forhold til samme periode sidste år, mens det offentlige forbrug steg 1,1 pct.

Kraftigt fald i skibsinvesteringer

I tredje kvartal faldt de faste bruttoinvesteringer med 1,0 pct. Tilbagegangen skyldtes et markant fald i transportmidelinvesteringerne pga. et kraftigt fald i importen af fragtskibe. Investeringerne eksklusive transportmidler steg således 2,2 pct. i tredje kvartal. Denne stigning var primært drevet af høj vækst i maskininvesteringer og intellektuelle rettigheder. I forhold til sidste år voksede investeringerne i de tre første kvartaler samlet set med 0,6 pct.

Faldende nettoeksport

Der var fald i eksporten og stigning i importen i tredje kvartal. Eksporten faldt 1,3 pct. og importen steg 0,7 pct. Det var hovedsageligt handlen med varer, der bidrog til den negative eksportudvikling. Importen var ligesom investeringerne påvirket af det kraftige fald for fragtskibe og ville være steget med omkring 2 pct. uden dette fald. Betragtes udviklingen i årets første tre kvartaler i forhold til samme periode

sidste år faldt eksporten 0,3 pct. og importen faldt 1,0 pct. Faldene skyldtes tilbagegang i både importen og eksporten af tjenester, mens der var fremgang for udenrigshandlen med varer.

Stigende beskæftigelse

Beskæftigelsen steg 0,3 pct. i tredje kvartal. I årets første tre kvartaler voksede både beskæftigelsen og antallet af præsterede timer 1,0 pct. i forhold til samme periode sidste år. Se mere under *Særlige forhold*.

Danmarks nationalregnskab

	2015					
	3. kv. Løbende priser	3. kv.	1.-3. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.
	Årlig vækst ¹			Kvartalsvis vækst		
mia. kr.	pct.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	491,9	0,5	1,2	0,6	0,2	-0,4
Import af varer og tjenester	233,9	-2,2	-1,0	-0,2	-3,0	0,7
Import af varer	144,9	-0,5	0,6	1,2	-2,6	0,8
Import af tjenester	89,0	-5,1	-3,8	-2,6	-3,6	0,5
Forsyning i alt	725,8	-0,3	0,5	0,4	-0,8	-0,1
Eksport af varer og tjenester	267,8	-2,7	-0,3	1,9	-3,0	-1,3
Eksport af varer	160,4	-0,5	2,4	5,6	-3,2	-1,9
Eksport af tjenester	107,4	-6,2	-4,6	-3,7	-2,6	-0,2
Husholdningernes forbrugsudgifter	225,4	2,1	2,2	0,9	0,0	0,6
Køb af køretøjer	8,2	14,6	5,6	2,9	4,1	5,4
Andre varer	88,4	1,3	2,0	0,7	-0,3	1,0
Tjenester inkl. turisme	128,7	2,0	2,2	0,9	-0,1	0,0
NPISH forbrugsudgifter ²	7,1	1,3	3,6	-1,9	0,8	-0,6
Offentlige forbrugsudgifter	130,1	0,7	1,1	1,1	0,0	-0,3
Faste bruttoinvesteringer	91,3	-0,6	0,6	-2,3	0,8	-1,0
Boliger	19,9	-3,2	-1,6	-1,2	-0,6	-1,6
Andet byggeri og anlæg	21,2	-1,1	1,8	-6,7	1,1	-1,9
Maskiner, transportmidler mv.	26,4	-4,0	-0,2	-1,1	1,4	-4,4
Intellektuelle rettigheder	23,8	6,1	2,4	-0,7	0,9	4,2
Lagerforøgelser mv. ³	4,1	0,1	-0,7	-0,6	0,0	0,6
Endelig anvendelse i alt ⁴	725,8	-0,3	0,6	0,4	-1,0	0,0
Samlede præsterede timer i alt (mio.)	955	0,9	1,0	1,0	-1,4	0,9
Beskæftigelse ⁵ i alt (1.000 personer)	2 804	1,1	1,0	0,3	0,3	0,3

¹ Vækst i forhold til tilsvarende periode året før.

² Nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger.

³ Bidrag til BNP-væksten.

⁴ Sæsonkorrigeret realvækst i *endelig anvendelse i alt* kan afvige fra *forsyning i alt* pga. indirekte sæsonkorrektion – se mere om metode og resultater i notatet *Det sæsonkorrigerede BNP*.

⁵ Beskæftigelse i nationalregnskabet inkluderer personer, som er midlertidigt fraværende fra arbejde pga. fx orlov, strejke mv.
Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1.

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Revideret opgørelse af første til tredje kvartal

Med denne offentliggørelse revideres nationalregnskabet for første til tredje kvartal 2015. Disse revisioner har medført, at BNP-væksten er revideret ned med 0,3 procentpoint i tredje kvartal og 0,1 procentpoint i første kvartal, mens den er uændret i andet kvartal. Baggrunden for revisionerne er primært nye oplysninger vedrørende betalingsbalance og udenrigshandel, aktiviteten i finansielle brancher og andre servicebrancher samt produktionen for industri og landbrug. Revisionen i uden-

rigshandelen har gjort faldet i eksporten lidt mindre, da vareeksporten er revideret op, mens udviklingen i tjensteeksporten er revideret lidt ned. Importen er også revideret lidt op som følge af en opjustering af vareimporten. For den indenlandske efterspørgsel har revisionerne haft den største effekt på investeringerne i maskiner og intellektuelle rettigheder, hvor væksten er revideret ned i tredje kvartal. Derudover er sæsonkorrektionen af husholdningernes forbrug af el og brændsel revideret fra første kvartal 2012 og frem, jf. afsnittet nedenfor. Den seneste offentliggørelse af det kvartalsvise nationalregnskab var [Nyt fra Danmarks Statistik nr. 571](#) fra 30. november 2015. Læs mere om revisioner i BNP-væksten i notatet [Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab](#).

Revideret sæsonkorrektion af husholdningernes forbrug

Forbruget af el og brændsel har i de seneste år udvist en større grad af variation ift. det sædvanlige sæsonmønster, og derfor ses i visse kvartaler en større effekt på husholdningernes samlede forbrug. Ved seneste offentliggørelse blev det kvartalsvise nationalregnskab revideret ifm. indarbejdelse af nye årstal for 2012-2014. Efterfølgende har en nærmere analyse vist, at disse forhold har gjort en justering af sæsonkorrektionen hensigtsmæssig, da det kan give en bedre beskrivelse af den underliggende udvikling for både det samlede forbrug og forbruget af el og brændsel. Derfor er sæsonkorrektionen af husholdningernes forbrug af el og brændsel revideret fra første kvartal 2012 og frem. Dette har ikke nogen betydning for den offentliggjorte sæsonkorrigerede realvækst i BNP, da denne beregnes fra produktionssiden. Læs mere om sæsonkorrektion i det kvartalsvise nationalregnskab i notatet [Det sæsonkorrigerede BNP](#).

Påskens

Ved betragtning af den kvartalsvise udvikling bør man være opmærksom på påskens placering. Ved sæsonkorrektion tages i et vist omfang højde for påskens placering, men erfaringen viser, at det kan være vanskeligt at estimere den præcise effekt.

Beskæftigelse, præsterede timer og løn

Opgørelsen af beskæftigelse, præsterede timer og løn er baseret på kvartalsvækst-rater i *Arbejdstidsregnskabet 3. kv. 2015*, der blev offentliggjort 14. december i [Nyt fra Danmarks Statistik nr. 2015:604](#). Den sæsonkorrigerede kvartalsvise udvikling i de præsterede timer kan være særligt påvirket af påskens placering. For helt at undgå indflydelsen fra påskens placering kan den akkumulerede årsvækst for de tre kvartaler betragtes samlet.

Offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på tallene i [Nyt fra Danmarks Statistik nr. 2015:616](#), *Kvartalsvise offentlige finanser 3. kv. 2015*, der blev offentliggjort 17. december. For kvartalerne i 2015 er realvæksten i det offentlige forbrug beregnet med udviklingen i omkostningerne korrigeret for løn- og prisudviklingen.

Udenrigshandel og betalingsbalance

Der er indarbejdet nye tal for udenrigshandel og betalingsbalance på grundlag af den opgørelse af betalingsbalancen, som blev offentliggjort 9. december i [Nyt fra Danmarks Statistik nr. 2015:592](#), *Betalingsbalancen over for udlandet oktober 2015*.

Firmaernes køb og salg

Statistikken over virksomhedernes køb og salg er som følge af reglerne for momsindberetning behæftet med en vis usikkerhed. Dette påvirker opgørelsen af aktiviteten i markedsmæssige serviceerhverv og husholdningernes forbrug af visse tjenesteydelser. Den seneste offentliggørelse af *Firmaernes køb og salg* var i [Nyt fra Danmarks Statistik nr. 606](#) fra 14. december 2015.

Byggeri

Statistikken over byggeaktiviteten, som er den væsentligste kilde til opgørelsen af aktiviteten i byggeriet, er fortsat præget af mange forsinkede indberetninger. Der må derfor påregnes nogen usikkerhed i opgørelsen af byggeaktiviteten.

Mere information: Se mere detaljerede kvartalsvise oplysninger på www.dst.dk/stattabel/814 i Statistikbanken. Se en oversigt over planlagte offentliggørelser på www.dst.dk/nationalregnskab. Se mere om konjunkturindikatorer og de nyeste nøgletal på www.dst.dk/konjunkturdata.

Kilder og metoder: Beregningerne er baseret på den løbende konjunkturstatistik i kombination med et detaljeret varebalancesystem, der sikrer konsistens med nationalregnskabets begrebsapparat.

Læs mere i [statistikdokumentationen](#). Læs også en uddybende dokumentation af kilder og metoder på www.dst.dk/knr.

Næste offentliggørelse: *Kvartalsvist nationalregnskab 4. kv. 2015* udkommer 29. februar 2016.

Henvendelse: Jonas Dan Petersen, tf. 39 17 34 89, jop@dst.dk
Kathrine Lindeskov Johansen, tf. 39 17 30 67, klj@dst.dk
Rasmus Rold Sørensen, tf. 39 17 30 64, rrs@dst.dk
Bahar Dudus, tf. 39 17 36 57, bdu@dst.dk